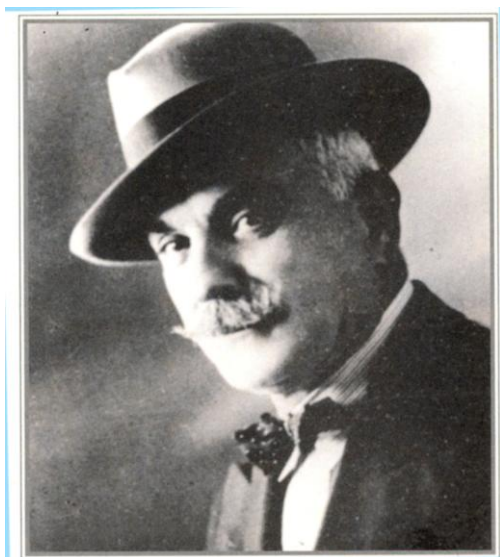

Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης (1876 - 1948)

Το κείμενο γράφει ο Θεόδωρος Κυρκούδης και είναι απόσπασμα από το βιβλίο ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ (19^{ος}-20^{ος} αι.) – Πολιτιστικός και Ψυχαγωγικός Σύλλογος Αλεξανδρουπολιτών Αττικής – ΑΘΗΝΑ 2007.

``Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης δεν ανήκε σε κόμμα, αλλά στην πόλη, την Αλεξανδρούπολη και το λαό της και αυτό πρέπει να κάνουν οι διάδοχοί του στο δημαρχιακό αξίωμα``.

Ο πρώτος αιρετός Δήμαρχος της Αλεξανδρούπολης.

Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης ανήκε στη μεγάλη πατριαρχική οικογένεια της Αίνου και αργότερα της Αδριανούπολης, η οποία μεταξύ άλλων έδωσε και τον οπλαρχηγό Χαράλαμπο Αλτιναλμάζη, που απαγχονίστηκε μαζί με τον Πατριάρχη Κύριλλο, τον Χατζόγλου και τον Αργύριο Αλτιναλμάζη, ο οποίος χάθηκε

στη μάχη του Φαβιέ, στην Κάρυστο, τον καιρό της Εθνεγερσίας.

Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης του Ιωάννη και της Χαρίκλειας ήταν γόνος της γνωστής οικογένειας των βιομηχάνων Αλτιναματζήδων που διέθετε αλευρόμυλους, παγοποιείο, ποτοποιία και ψυγεία. Γεννήθηκε το 1876 στην Αδριανούπολη και πέθανε στις 15 Μαρτίου του 1948 ως Δήμαρχος της Αλεξανδρούπολης, σε ηλικία 72 ετών. Παντρεύτηκε την Ελένη Πινάτζη από την Κίο της Μικρασίας και απέκτησαν μία κόρη τη Σόφη, μετέπειτα Δημουλά.

Μετά τις σπουδές του επέστρεψε στην Αδριανούπολη και παρ'όλο που ήταν νέος επιστημών, η ευρισκόμενη σε μεγάλη δράση τότε Ελληνική Κοινότητα τον όρισε γενικό Γραμματέα του τότε φημισμένου στο Πανελλήνιο Φιλεκπαιδευτικού

Συλλόγου που, εκτός του άλλου προσορισμού του, ήταν και ένα παράνομο παράρτημα της ακόμα δράσης στη Θράκη Φιλικής Εταιρείας. Το 1919 έγινε Πρόεδρος του.

Στον κεντρικό δρόμο της Αδριανούπολης, Saraclar caddesi, είχε την έδρα του ο Κ. Αλτιναλμάζης, φαρμακοποιός και πράκτορας των ασφαλειών πυρός Nord. Η προσφορά του στην θέση αυτή ήταν πολύ μεγάλη και χάρη στην προσπάθεια του ο Σύλλογος αυτός έτυχε πολλών τιμών.

Αργότερα του ανατέθηκαν πόστα σε όλα σχεδόν τα ιδρύματα και σωματεία, εθνικά και φιλανθρωπικά της Αδριανούπολης, στα οποία η προσφορά του ήταν πάλι μεγάλη. Όταν ήταν Επιθεωρητής του Κοινοτικού Ορφανοτροφείου αποκάλυψε τη μυστική αλληλογραφία πέντε αλβανοφώνων, υποτρόφων της Ελληνικής Κυβερνήσεως με το Αλβανικό Κομιτάτο. Ανάμεσα σ' αυτούς τους πέντε ήταν και ο μετέπειτα διάσημος πρωθυπουργός της Αλβανίας Φαν Νόλι. Για την ενέργεια του αυτή, που έφερε στο φως όλες τις παρασκηνιακές ενέργειες και ραδιουργίες των όσων εποφθαλμιούσαν την Ελληνική Θράκη, ύστερα από την πρόταση του Γενικού Πρόξενου της Ελλάδας στη Αδριανούπολη Δημαρά, **η Ελληνική Κυβέρνηση τον τίμησε δια παρασήμου, το οποίο δεν αποδέχθηκε, κυρίως από μετριοφροσύνη.**

Η όλη αυτή ελληνική δράση του Κ. Αλτιναλμάζη ήταν φυσικό να κινήσει εναντίον του το μίσος των Βουλγάρων, οι οποίοι κατά την υποχώρηση τους από την Αδριανούπολη τον καταδίκασαν σε θάνατο μαζί με άλλους δώδεκα προύχοντες. Ευτυχώς, σώθηκαν όλοι από τη σύγχυση που επικράτησε με τη επέλαση του ιππικού Εμβέρ Πασά. Εκτός από την μεγάλη του προσφορά, χάρη στη οποία πολλοί Έλληνες σώθηκαν κυριολεκτικά από την υποχρεωτική θητεία τους στα «Αμελέ-Ταμπουρού» (τάγματα εργασίας, δηλαδή τα τάγματα θανάτου του τουρκικού στρατού), η μεγαλύτερη εθνική προσφορά του ήταν ότι, κατά την κατάληψη της Αδριανούπολης, παρέδωσε στον ταγματάρχη Εύδην το σχέδιο της οχυρώσεως του Τζαφέρ Ταγιάρ, το οποίο με κίνδυνο της ζωής του είχε βρεί.

Μετά την κατάληψη της Αδριανούπολης από τα στρατεύματά μας, η Υπάτη Αρμοστεία Θράκης τον διόρισε Δημαρχιακό Επίτροπο και τον απέστειλε στην Αλεξανδρούπολη προς

υποδοχή των δημάρχων της παλαιάς Ελλάδος. Διετέλεσε και βοηθός του Τούρκου Δημάρχου Σεφκέτ Μπέη.

Η Εθνική συμφορά και η κατάρρευση του Μικρασιατικού Μετώπου σταμάτησαν το έργο του Κώστα Αλτιναλμάζη στην Αδριανούπολη, ο οποίος μαζί με το κύμα των προσφύγων της έφθασε στην Αλεξανδρούπολη, όπου και εγκαταστάθηκε μόνιμα, ασκώντας το επάγγελμα του φαρμακοποιού.

Οι αρχές της νέα πόλης τον κάλεσαν και ο δικηγόρος Κ. Μανατός, ο οποίος είχε παραλάβει από τον πρώτο διορισμένο δήμαρχο Εμμανουήλ Αλτιναλμάζη την δημαρχία, του την παρέδωσε στις 8 Οκτωβρίου 1924. **Ακολούθησαν οι πρώτες δημοτικές εκλογές στις 25 Οκτωβρίου 1925, από τις οποίες ανεδείχθη ο πρώτος αιρετός Δήμαρχος της πόλης.**

Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης διετέλεσε αιρετός Δήμαρχος επί τέσσερις συνεχείς δημοτικές περιόδους: 1925-29, 1929-33, 1933-37 και 1937-41. Ο υπόλοιπος χρόνος, 1941-48, του αναγνωρίσθηκε ως συντάξιμος και έτσι η συνολική υπηρεσία του ήταν 22 έτη.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Από τα πρώτα έργα του Κ. Ι. Αλτιναλμάζη ήταν η φροντίδα για την πυρόσβεση και για το λόγο αυτό προέβη στην αγορά του πρώτου πυροσβεστικού οχήματος και έτσι σχηματίστηκε η πρώτη πυροσβεστική ομάδα του Δήμου.

Η ύδρευση της πόλης μας ενισχύθηκε με την κατάλληλη κατασκευή υδατοδεξαμενής, που δέχθηκε τα υπόγεια νερά του ποταμού και βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο της Εξωπόλεως.

Η καθαριότητα και αποκομιδή των σκουπιδιών της όλο και αυξανόμενης πόλης ήταν έργο της Δημαρχίας του. από την πρώτη του εκλογή ακόμη ο Κ. Ι. Αλτιναλμάζης μερίμνησε για τον αθλητισμό και με την έμπνευση και την βοήθεια του ταγματάρχου Διοσκουρίδη κατασκευάσθηκε το πρώτο Δημοτικό Στάδιο της πόλης, (κατόπιν Εθνικό Στάδιο Φώτης Κοσμάς). Στο στάδιο αυτό τελέσθηκαν οι Πανθρακικοί Αθλητικοί αγώνες στίβου του 1930 και οι Πανελλήνιοι του 1953.

Κατά τη δεύτερη τετραετία του (1929-1933), συστάθηκε η πρώτη Φιλαρμονική του Δήμου Αλεξανδρούπολης και εγκρίθηκε το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο της πόλης μας.

Από τα λοιπά έργα του ξεχωρίζουν τα πρώτα Δημοτικά Σφαγεία, οι Δημοτικές αποθήκες εύφλεκτων υλών, τα παρά τον αιγιαλόν καταστήματα πωλήσεων ιχθύων (ψαραγορά), η εγκατάσταση θερμών λουτρών, η κρασπέδωση δια χαλικοστρώσεως, και συνεχής επίστρωση με ποταμίσια χαλίκια των οδών Εμπορίου, Μαζαράκη κ. ά.

Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης, από τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασής του ως Δήμαρχος, παράλληλα με την κατασκευή κοινωφελών έργων επιδίωξε και την αξιοποίηση δημοτικών ακινήτων και κυρίως τη δημιουργία της Δημοτικής Επιχείρησης Ηλεκτρισμού Αλεξανδρούπολης προς το σκοπό δημιουργίας προσόδων στο Δήμο.

Ως σπουδαίο προσοδοφόρο έργο είχε κρίνει, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας `30, τη μεταφορά του ιαματικού νερού Λουτρών Τραϊανουπόλεως στην Αλεξανδρούπολη. Και ενώ μέχρι το 1940 είχαν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για τη μεταφορά, δυστυχώς η κήρυξη του Β` Παγκοσμίου Πολέμου ματαίωσε την εκτέλεση του έργου.

Η τρίτη τετραετία του Κ. Αλτιναλμάζη στο Δήμο (1933-37) συνέπεσε με δραματικά ιστορικά γεγονότα της Ελλάδας μας. Η αποτυχία της βενιζελικής παράταξης στις εκλογές, το αποτυχημένο κίνημα του Ν. Πλαστήρα, η απόπειρα δολοφονίας του Ε. Βενιζέλου, η επανάσταση του Βενιζέλου το 1935 και η καταστολή της, το Δημοψήφισμα και η επάνοδος του βασιλικού θεσμού και τέλος η δικτατορία Μεταξά στις 4-8-1936, ανέκοψαν τη δράση του Κ. Αλτιναλμάζη ως Δημάρχου της Αλεξανδρούπολης και, αφού ως γνωστόν είχε προσχωρήσει στο κίνημα του Βενιζέλου το 1935, συνελήφθη και καταδικάστηκε από το στρατοδικείο σε φυλάκιση.

Με την επάνοδο της βασιλείας, ο τότε βασιλιάς Γεώργιος είχε αμνηστεύσει τους καταδικασμένους κινηματίες του 1935, δεν είχε όμως κάνει η Κυβέρνηση ακόμα την αποκατάσταση των αιρετών Δημάρχων στις θέσεις τους. Το καλοκαίρι του 1936 σε μια περιοδεία του τότε βασιλιά Γεωργίου στην Αλεξανδρούπολη, στο τραπέζι που παρέθεσε ο Δήμος της πόλης, παρεκάλεσε ο βασιλιάς να τον προσφωνήσει ο αιρετός δήμαρχος και όχι ο δοτός τότε δήμαρχος Βίκτωρ Κουταβέλης.

Έτσι και έγινε και ξαναπήρε στα χέρια του το Δήμο ο Κ. Αλτιναλμάζης.

Μετά την απελευθέρωση της Αλεξανδρούπολης και όλης της χώρας και την ομαλοποίηση της καταστάσεως, ύστερα από τα τόσα τραγικά που επακολούθησαν, στις 26 Ιανουαρίου 1946 ο Κ. Αλτιναλμάζης, αφήνοντας την οικογένειά του στην Αθήνα, επέστρεψε στην Αλεξανδρούπολη και ανέλαβε και πάλι τα καθήκοντά του ως Δήμαρχος.

Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης, καθ'όλο το χρονικό διάστημα της θητείας του, αγαπήθηκε πολύ από το λαό της πόλης. Στη νεκρώσιμη ακολουθία και στην εκφορά της σορού του παρέστησαν όλοι οι κάτοικοι της πόλης, συμπεριλαμβανομένων των δημοτών άλλων θρησκευμάτων. Όχι μόνο ο χώρος εντός του Ναού του Αγίου Νικολάου ήταν ασφυκτικά γεμάτος, αλλά και όλος ο χώρος του αυλόγυρου. Πρώτος αποχαιρέτησε το νεκρό εκ μέρους του λαού της πόλεως ο εν ζωή αγαπητός φίλος του Γρηγόρης Χρυσοστόμου, δικηγόρος και βουλευτής Έβρου, ο οποίος είχε κατασυγκινήσει το Λαό όταν είπε τη φράση :

``Ο Κωνσταντίνος Αλτιναλμάζης δεν ανήκε σε κόμμα, αλλά στην πόλη, την Αλεξανδρούπολη και το λαό της και αυτό πρέπει να κάνουν οι διάδοχοί του στο δημαρχιακό αξίωμα``.